

Vänföreningen Ihushi

Nyhetsblad Nr 65, juli 2020

Coronapandemin har påverkat alla

De senaste månaderna har varit annorlunda för oss alla – i Sverige, i Tanzania och i hela världen. Tanzania är inte så hårt drabbat om man ser till antalet smittade och döda, men ekonomin går på tomgång och skolorna har varit stängda. I Ihushi har man trots allt klarat sig bra eftersom det har regnat och byborna alltså har fått en bra skörd. Man brukar säga att hushållen på landsbygden i Tanzania får hälften av sina inkomster från jordbruket och den andra hälften från olika jobb som att sy kläder, hjälpa till på byggen, hålla café, brygga öl, eller något annat. Hittills i år har jordbruket gett inkomster men däremot har den andra hälften krympt väsentligt. För våra vänner på **Ihushi Development Centre (IDC)** har verksamheten fungerat, men förskolan har hållits stängd och det har inte varit möjligt att ordna större möten eller seminarier. Yrkesutbildningen har kunnat drivas som vanligt, men med ansträngd ekonomi eftersom praktikjobben är färre än vanligt..

För oss i **Vänföreningen Ihushi** har coronarestriktionerna inneburit att vi inte kunde hålla något årsmöte i april som var planerat. Nu siktar vi på att ha årsmötet i augusti och hålla till utomhus någon dag utan regn. När väderutsikterna är positiva bestämmer vi en dag och sprider information om tid och plats.

IDC:s yrkesutbildning fungerar bra i nya former

Behovet av yrkesutbildning för ungdomar i byn Ihushi var startpunkten för **Ihushi Development Centre (IDC)** 1999. Den satsningen är också en stor framgång för IDC och har gett imponerande resultat. En uppföljning för några år sedan visade att mer än 90% av tidigare elever arbetade som självverksamma hantverkare och försörjde sig på det. Vi tror att de här fina resultaten beror på att IDC inte bara lär ut yrkeskunskaper utan också hur man marknadsför sig, hur man samarbetar med andra (bl a för att dela verktyg), hur man gör kostnadskalkyler, m m.

Från början var utbildningen organiserad som en ren yrkesskola med tvåårig utbildning för elever som slutat primärskolan. Sedan några år har man en större andel praktik i utbildningen och ger teoridelarna som fristående kortkurser. Det har blivit möjligt tack vare ett samarbete med en förening som bildats av f d elever på IDC:s yrkesskola, **UMI – Umoja Mafundi Ihushi** ("Föreningen Ihushis hantverkare").

IDC skriver tvåårsavtal med varje ny elev/praktikant som sedan knyts till en grupp som leds av en UMI-medlem. Han eller hon ansvarar för att praktikantgruppen får arbetsuppgifter och handledning. Har han inte själv tillräckligt med praktikuppgifter för sin grupp, kan andra UMI-medlemmar ta hand om några av dem.

Malendeja Frimatus (övre bilden) är UMI:s huvudansvarige för snickarna. Samtidigt är han också föreståndare för IDC:s verkstad. Malendeja har hand om en grupp med sex praktikanter och tillsammans med dem tar han på sig olika snickar- och bygguppdrag. T ex hade han i april ett uppdrag att lägga taket vid ett stort frikyrkobygge (nedre bilden).

IDC samarbetar på samma sätt med två andra UMI-medlemmar som är huvudansvariga handledare för murar- resp sömnadselever. IDC har ingen möjlighet att ersätta dem för handledning och undervisning av praktikanterna. De försörjer sig i stället på intäkter från de uppdrag man tar på sig, t ex det här kyrktaket. De intäkterna ska också räcka till för att ersätta praktikanterna för deras arbete. Just den delen är viktig, för både IDC och UMI vill markera att praktikanter inte får utnyttjas som obetald arbetskraft.

När IDC ordnar teorikurser med praktikanterna är det Malendeja eller någon annan från UMI som undervisar. Då får de arvoden och vi i Vänföreningen Ihushi har lovat att bidra med pengar för detta.

Fortsatt ekonomiskt stöd till Ihushi Development Centre (IDC) är angeläget!

Har ni möjlighet, sätt in ett bidrag på **bankgiro 497-2790** eller **Swish 123 238 6779**.

Solvatten till hushåll och skolor i Ihushi

Vi har i tidigare nyhetsblad berättat om *Solvatten*, som är ett utmärkt hjälpmedel för att rena vatten med hjälp av solens ultraviolette strålar. En Solvatten ser ut som en stor portfölj och består av en dubbelsidig svart plastbehållare som rymmer 10 liter vatten. Vattnet renas efter några timmar i solen.

Sedan 2015 har vi fått stöd av *Soroptimisterna Sverige*, som finansierat inköpen. Sammanlagt har vi på det sättet kunnat förmedla mer än 350 Solvattenbehållare till Ihushi och angränsande byar. Behållarna har delats ut av IDC till behövande/resurssvaga hushåll med ensamstående mödrar och familjer med handikappade barn och/eller som tagit hand om föräldralösa barn. De här familjerna berättar att de använder sina behållare varje dag och att det betytt väldigt mycket för dem, framför allt för att barnen inte längre drabbats av magsjuka.

I februari hade vi möjlighet att skicka den senaste transporten av Solvattenbehållare, 54st. Men hur skulle IDC välja vilka hushåll som skulle få dem? De mest behövande har ju redan fått egna behållare. Att försöka gradera behovet mellan övriga ”vanliga” hushåll låter sig svårligen göra.

Med vårt stöd valde IDC att göra så här:

- IDC samordnar ett nätverk med 15 skolor & 15 förskolor och det är angeläget med rent vatten för elever och förskolebarn. Därför beslutade man att lämna en Solvattenbehållare till varje skola/förskola, sammanlagt alltså 30 behållare. På bilden till höger står sju glada lärare som hämtade var sin skolas behållare i samband med en utbildningsdag om Solvatten.
- Övriga behållare såldes till bybor som ställt sig i kö för att få köpa. Priset sattes till 20,000 Tanzaniashilling (knapp 100 svenska kronor). Det är en möjlig kostnad för ett vanligt hushåll i Ihushi, men mycket billigare än den faktiska

kostnaden för inköp och transport (som är ca 1.100:-). En av de bybor som köpte en behållare och som var med på utbildningsdagen, är *Consolata Damiani*, till vänster. Hon är en pensionerad f d lärare och bor tillsammans med en av sina döttrar och hennes barn. Hon säger att det är angeläget för henne att ha en Solvattenbehållare, framför allt för att vara säker på att barnbarnen alltid får rent vatten och slipper den magsjuka som annars är vanlig bland barn i Ihushi.

Hur gå vidare?

Mer än vart 10:e hushåll i Ihushi och angränsande byar (med totalt 15,000 invånare) har nu tillgång till en Solvatten. Det betyder oerhört mycket för familjerna. Ett annat resultat som på sikt kanske är lika viktigt, är att det nu finns en ny medvetenhet i Ihushi om betydelsen av att rena det vatten som man använder i hushållet. För dem som saknar Solvattenbehållare – och det är nio hushåll av tio – innebär

den här nya medvetenheten att de måste söka andra sätt att rena sitt vatten. För det allra flesta betyder det att man kokar vattnet. Det är omständligt och är ett miljöproblem, eftersom det kräver mycket brännved eller träkol.

IDC vill gärna gå vidare med vattenreningsfrågan i Ihushi och påverka myndigheterna att ta fram en åtgärdsplan för rent vatten till alla hushåll. Att köpa Solvatten till alla är knappast realistiskt. Det som krävs är åtgärder som bygger vidare på den medvetenhet som nu finns och som anpassas till de olika förutsättningarna där hushållen hämtar sitt vatten – öppna vattenkällor, grävda brunnar, djupborrade brunnar, vattenledningssystem, osv.

Projekt med alternativa grödor

Hösten 2019 tog IDC tag i ett angeläget utvecklingsproblem i Ihushi. Ambitionen är att introducera grödor som klarar torka bättre än de grödor som är vanliga i området. Detta mot bakgrund av att väderförhållandena förändrats dramatiskt under senare år. Förut var det en torrperiod var 10:e eller 11:e år, nu uteblir regnen vartannat eller vart tredje år.

Under det gångna året har man genomfört ett odlings- och utbildningsprojekt, organiserat som en ”shamba darasa”, som betyder ”klassrum på åkern”. De 20 deltagarna träffas regelbundet för att sköta odlingarna tillsammans, steg för steg. Två jordbruksrådgivare leder arbetet, ger råd och undervisar. Deltagarna består dels av medlemmar i en odlingsgrupp med unga män, dels engagerade odlare från IDC:s kvinnogrupper.

Tre grödor har valts ut för projektet – **mungbönor, kassava och sötpotatis**. De är alla vanliga i området, men har på senare år fungerat sämre, både på grund av återkommande perioderna av torka och av sjukdomar. Nu finns nya sorter som tagits fram på olika forskningsstationer och som prövats i projektet.

I oktober började man med mungbönorna (bilderna till höger). Allt såg bra ut till en början, men i december började det regna kraftigt och många odlingar i Ihushi blev översvämmade. Trots allt klarade sig mungbönorna ganska bra och man fick en fin skörd – mindre mängd än planerat, men bra kvalitet.

I år regnade det bra under februari-maj, på samma sätt som var normalt förr. I odlingsprojektet kunde man gå vidare med kassava och sötpotatis.

Kassavans rotknölar är ett av jordens viktigaste baslivsmedel. I Ihushi har kassava funnits på varje gård och varit en viktig gröda som komplement till ris och majs. Men i början av 2000-talet spreds ett virus som dödade kassavan i stora delar av Östafrika. Nu, äntligen, finns en resistent kassavasort tillgänglig som har börjat spridas från forskningsstationerna. Det är den kassavan som nu prövas i odlingsprojektet.

Kassava är en buske som är lätt att odla. Man tar en bit av stammen, som *Manyilizu Anatoly* stolt visar på bilden från april, och stoppar ner den i lämplig jord. Efter ett par veckor har den utvecklats till rottrådar och gröna blad. I september ska den ha växt till sig till små buskar och då planerar man att skörda rotknölar.

Sötpotatis (bilden till vänster) är en uppskattad gröda i Ihushi. Nu finns en ny sort som är tålig mot torka och ska ha flera andra fördelar, den ger större skördar och är rikare på vitaminer. I projektet planterade man den här sötpotatisen i februari och fick en imponerande skörd i juni. Men tack vare de ”normala” regnen fick man ingen test på hur tålig mot torka den här nya sorten är.

Projektet första steget i ett utvecklingsarbete

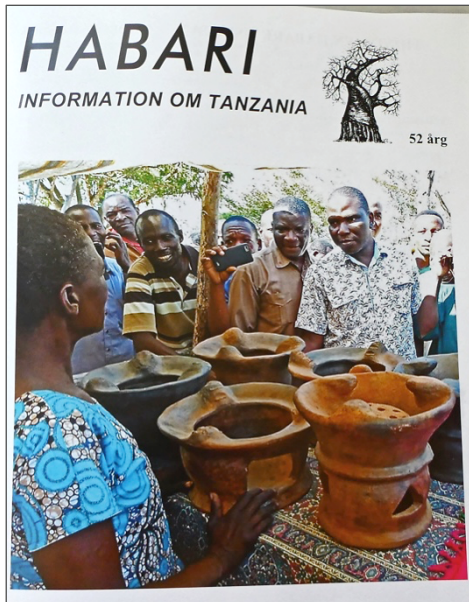
Årets odlingsprojekt är inte bara till för de 20 deltagarna. Tanken är att idéerna och erfarenheterna ska diskuteras och tillämpas av många fler i Ihushi och byarna omkring. Därför inledde man projektet i september med informationsmöten och ett seminarium. Nu, i juni 2020, har man följt upp det här med flera möten och erfarenhetsseminarier, med intresserade bybor – män och kvinnor – och byledare. Engagemanget har varit stort och diskussionen livlig. Många säger sig vara beredda att pröva de här nya sorterna i sina egna odlingar det kommande året, om bara det finns utsäde tillräckligt att köpa.

IDC hoppas också kunna fortsätta med ett nytt odlingsprojekt det kommande året, organiserat på samma sätt men med nya deltagare och med nya grödor att pröva. Vi i Vänföreningen stöder den här tanken och hoppas kunna bidra med det ekonomiska stöd som krävs.

IDC en liten organisation med stor verksamhet

Fortfarande är IDC en liten organisation med få anställda, men har ändå en bred verksamhet. Det mesta klarar man utan externt ekonomiskt stöd, tack vare egna intäkter eller att kostnaderna täcks av dem som deltar i respektive aktivitet. Det gäller t ex det löpande samarbetet med kvinno- och ungdomsgrupper. Körkursutbildningen är en annan verksamhet som fungerar bra och som dessutom ger ett mindre överskott att användas i IDC:s övriga verksamhet.

En av nycklarna bakom IDC:s framgång är att man byggt upp en bred kontaktyta till grupper, organisationer och myndigheter i närområdet. Det är imponerande att se hur IDC kan fånga upp initiativ i byn och samordna

insatser av betydelse för många bybor. I förra nyhetsbladet berättade vi t ex om ett ”Marknadsforum” i Ihushi, ett evenemang där olika grupper bjöds in att berätta om sin verksamhet och sälja sina produkter, t ex vedsnåla spisar, korgar, batiktyger, tvålar, m mInitiativet till ”Marknadsforum” togs av IDC:s kvinnogrupper och blev en stor framgång. En bild från evenemanget prydde omslaget till senaste numret av den utmärkta tidskriften HABARI, som innehöll en lång artikel om Ihushi.

Imponerande är det också att se hur IDC kan anpassa sin verksamhet till nya förutsättningar. Omorganisationen av yrkesutbildningen – liksom odlingsprojektet om alternativa grödor – är två exempel.

Tack vare IDC finns idag ett tänkande bland byborna att ”tillsammans kan vi få det bättre”. Det ger en kollektiv drivkraft för utveckling som kan vara avgörande för att klara de utmaningar som väntar under det kommande decenniet.

Men ekonomin är hela tiden ett problem för IDC. På några områden räcker inte IDC:s egna intäkter till, t ex gäller det förskolan.

Föräldrarna bidrar med kostnaderna för barnens mat och för

pedagogiskt material typ kriter, pennor, bollar och hopprep. Däremot kan de inte hjälpa till med förskollärarnas löner. Samma sak med kostnaderna för att samordna det nätverk med 15 kommunala förskolor som IDC tagit initiativ till. Därför har vi i Vänföreningen lovat att ge *stöd till förskollärlöner och förskolenätverket*. Vi tycker det är viktigt med IDC:s engagemang på det här området – för barnens skull och för att bidra till att förbättra förhållandena på de kommunala förskolorna.

IDC har dessutom svårigheter att betala *arvodet till lärarna på teorikurser i yrkesutbildningen*. Det har vi i Vänföreningen också lovat hjälpa till med.

I år har vi dessutom lovat att bidra till *utbildnings- och odlingsprojektet om alternativa grödor*.

Era gåvor är avgörande

För att klara vårt ekonomiska stöd till IDC, är vi beroende av bidrag från medlemmar och andra sympatisörer. Vi är väldigt glada och tacksamma att vi hittills i år fått så mycket gåvor att det har varit möjligt.

Inför höstens verksamhet saknas fortfarande pengar men vi hoppas på fortsatt stöd.

Stort Tack till alla som bidrar!

På IDC:s förskola har man idag 40 barn och tre förskollärare. Mycket tid ägnas åt skolförberedande lekar och övningar, t ex med siffror och bokstäver.

På de kommunala förskolorna har man samma ambitioner, men förutsättningarna är usla, t ex är det vanligt med 150 barn som tas omhand av en förskollärare.

Vi i styrelsen – Lage Bergström, Eva-Britt Dandanell, Ylva Derfer, Birgitta Lindgren, och undertecknad – planerar för ett årsmöte i augusti och ser fram emot fortsatt samarbete under 2020.

Inger Wibergh

Ordförande Vänföreningen Ihushi

0290-40174 • 070-6994241 • vanforening@ihushi.org • bg 497-2790 • Swish 123 238 6779

www.ihushi.org